

VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DỰ ÁN VÀO DẠY HỌC ĐỊA LÍ 11

NGUYỄN NGỌC MINH* - NGUYỄN THỊ NGỌC ÁNH**

Ngày nhận bài: 27/10/2017; ngày sửa chữa: 28/10/2017; ngày duyệt đăng: 29/10/2017.

Abstract: Project-based teaching is one of the modern methods of teaching in which learners can fully develop their competence. However, according to a recent survey for high-schools, this teaching method has not been adequately applied in teaching, and thus its advantages have not been gained. This article provides the general perception of project-based teaching and application in teaching Geography grade 11 at high school.

Keywords: Method, Project-based teaching, Geography grade 11.

1. Mở đầu

Giáo dục phổ thông nước ta đang thực hiện bước chuyển từ chương trình giáo dục tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực của người học, từ việc quan tâm đến học sinh (HS) học được cái gì đến hướng dẫn HS phải vận dụng được cái gì trong học tập. Với mục tiêu đó, các môn học nói chung, môn Địa lí nói riêng phải đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) từ hình thức “truyền thụ một chiều” sang dạy cách học, cách vận dụng kiến thức, hình thành, rèn luyện kĩ năng nhằm phát triển các năng lực và phẩm chất HS.

Nền giáo dục Việt Nam đang trên đà đổi mới tiếp cận với các phương pháp giáo dục tiên tiến trên thế giới, trong đó có phương pháp dạy học dự án (DHDA). Nhiều giáo trình, tài liệu đã đề cập và tập huấn cho giảng viên, giáo viên (GV) ở nhiều nơi, tuy nhiên thực trạng dạy học ở nhiều trường còn chưa đáp ứng yêu cầu của phương pháp DHDA.

Chương trình Địa lí 11 hiện nay trang bị cho HS những kiến thức địa lí thế giới, đó là những kiến thức tương đối xa đối với HS, nhưng cũng chính điều này đã kích thích được trí tò mò, hứng thú của các em. Phương pháp DHDA góp phần để GV, HS hoàn thành tốt mục tiêu chương trình, đồng thời phát triển đầy đủ các năng lực cần thiết cho HS. Vì vậy, việc nghiên cứu lí thuyết cũng như thực tiễn phương pháp DHDA là hết sức cần thiết không chỉ trong dạy học Địa lí 11 mà cả trong chương trình Địa lí trung học phổ thông (THPT) nói chung.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái quát phương pháp dạy học dự án.

Thuật ngữ “dự án” trong tiếng Anh là “Project”, có nguồn gốc từ tiếng La tinh, ngày nay được hiểu theo nghĩa phổ thông là một đề án, một dự thảo hay một kế hoạch. DHDA là một PPDH, trong đó HS dưới sự hướng dẫn của GV tự lực giải quyết một nhiệm vụ học tập phức hợp, kết hợp giữa lí thuyết và thực hành. Hình thức làm việc chủ yếu theo nhóm. Dưới sự hướng dẫn của GV, các nhóm tự xác định mục tiêu, lập kế hoạch và thực hiện dự án, tham gia kiểm tra quá trình

thực hiện và đánh giá kết quả. Kết quả là các sản phẩm có thể giới thiệu và trình bày.

2.1.1. Đặc điểm của DHDA: đầu thế kỉ XX, khi xác lập cơ sở lí thuyết cho PPDH này, các nhà sư phạm Mĩ đã nêu ra 3 đặc điểm cốt lõi: - Định hướng HS: chú ý đến hứng thú người học. HS tham gia chọn đề tài, nội dung học tập phù hợp với khả năng và hứng thú cá nhân. Tính tự lực cao của người học thể hiện: cần phải tham gia tích cực và tự lực vào các giai đoạn của quá trình dạy học. Các dự án học tập (DAHT) thường được thực hiện theo nhóm, trong đó có sự cộng tác làm việc và sự phân công công việc giữa các thành viên. Điều đó cũng đòi hỏi và khuyến khích tính trách nhiệm, sáng tạo của người học. GV chỉ đóng vai trò tư vấn, hướng dẫn, giúp đỡ; - Định hướng thực tiễn: chủ đề của dự án xuất phát từ các tình huống thực tiễn của xã hội, nghề nghiệp cũng như trong đời sống. Do đó, các DAHT góp phần gắn việc học tập trong nhà trường với thực tiễn. Nội dung dự án nhiều khi đòi hỏi kết hợp nhiều lĩnh vực tri thức hoặc môn học khác nhau nhằm giải quyết một vấn đề; - Định hướng sản phẩm: trong quá trình thực hiện dự án đòi hỏi có sự kết hợp giữa nghiên cứu lí thuyết và vận dụng lí thuyết vào hoạt động thực tiễn, thực hành.

2.1.2. Vai trò của DHDA: - DHDA góp phần đổi mới PPDH theo hướng phát huy năng lực HS và làm đổi mới phương thức đào tạo. DHDA chuyển “GV nói” thành “HS làm”. Người học trở thành người giải quyết vấn đề, ra quyết định chứ không phải nghe thụ động; - DHDA tạo ra môi trường thuận lợi cho người học, rèn luyện và phát triển khả năng tư duy, đặc biệt khi gặp những vấn đề phức tạp, HS tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau; - DHDA phát huy tính tích cực, tự lực, chủ động, sáng tạo của người học, giúp người học phát triển khả năng giao tiếp.

2.1.3. Phương hướng chung thiết kế và tổ chức DHDA trong học tập Địa lí: Bước 1: Lựa chọn chủ đề:

* Trường Đại học Sư phạm Huế

** Trường Trung học phổ thông Quang Trung - TP. Đà Nẵng

GV cần tìm hiểu các chủ đề HS quan tâm để tạo cơ sở cho cả lớp tham gia tích cực vào một chủ đề trong một khoảng thời gian vừa đủ; **Bước 2:** Lập kế hoạch: HS sẽ động não về các yếu tố cần giải quyết trong chủ đề: Những băn khoăn, thắc mắc? mong muốn tìm hiểu điều gì về chủ đề? bản thân có thể làm gì với chủ đề này; **Bước 3:** Thu thập thông tin: việc thu thập tài liệu gồm một số các hoạt động như nghiên cứu, khảo sát thực tế, tìm tài liệu, phỏng vấn, tìm hiểu và khám phá các tài liệu khác nhau...; **Bước 4:** Xử lý thông tin: HS sẽ kết hợp các yếu tố, giải nghĩa các yếu tố đơn lẻ và sẽ có cái nhìn toàn cảnh về những gì đã khám phá và tìm hiểu; **Bước 5:** Trình bày kết quả; **Bước 6:** Đánh giá kết quả: GV và HS đánh giá quá trình thực hiện và kết quả cũng như kinh nghiệm đạt được.

2.2. Khả năng sử dụng PPDA trong chương trình Địa lí 11. Chương trình Địa lí 11 cung cấp cho HS tri thức địa lí KT-XH, các bài học trong sách giáo khoa được bố trí theo từng chủ đề về các nước và nhóm nước (ví dụ: Nhật Bản, Hoa Kỳ hay Đông Nam Á...). Mỗi đơn vị bài, HS phải tìm hiểu tự nhiên, dân cư, nền kinh tế của nước hay khu vực đó. Điều này thuận lợi hơn khi áp dụng phương pháp DHDA vì có thể tạo thành một chủ đề dự án dựa trên một bài học hoàn chỉnh; - Chương trình Địa lí 11 sẽ tạo điều kiện cho HS học được nhiều kiến thức và không ngỡ ngàng khi tiếp xúc với du khách nước ngoài đến Việt Nam hoặc bản thân khi du lịch các nước.

2.3. Thiết kế và tổ chức dự án trong dạy học Địa lí 11.

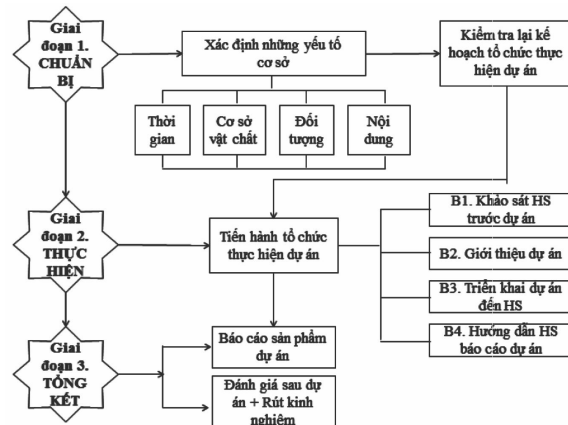
2.3.1. Nguyên tắc thiết kế. Có 5 nguyên tắc sau: - Đảm bảo phù hợp với nhu cầu của HS và do chính HS thực hiện; - Đảm bảo nội dung chương trình sách giáo khoa địa lí 11 và mối quan hệ liên môn; - Đảm bảo gắn kết chặt chẽ với thực tiễn địa phương và linh hoạt theo điều kiện của từng trường; - Đảm bảo thể hiện giá trị sống và kĩ năng sống; - Đảm bảo có sự hỗ trợ thích hợp của các phương tiện kĩ thuật hiện đại trong quá trình dạy học.

2.3.2. Phương pháp thiết kế có thể như sau: - **Bước 1:** Lựa chọn và xác định các nội dung, đơn vị kiến thức trọng tâm của bài học, của chương, của phần học để có thể lập DAHT. GV phải có cái nhìn bao quát cả nội dung chương trình Địa lí 11 để lựa chọn những phần nội dung nào lập kế hoạch hình thành dự án thích hợp nhất và phát huy được tiềm năng của phương pháp DHDA khi áp dụng; - **Bước 2:** Xác định loại dự án sẽ tiến hành thiết kế, tùy từng nội dung mà GV đã lựa chọn để lựa chọn loại hình dự án thích hợp; - **Bước 3:** Xác định chủ đề dự án trên cơ sở nội dung bài học và vấn đề thực tiễn. Nghĩa là tên chủ đề dự án phải toát lên được nội dung trọng tâm mà HS cần nắm vững. Phải gắn lí thuyết đang học với thực tiễn xung quanh và phù hợp với tâm

lí HS; - **Bước 4:** Trên cơ sở xác định mục tiêu, nhiệm vụ thiết kế và thực hiện dự án, GV xây dựng phiếu định hướng mẫu sản phẩm HS phải thực hiện và xác định các “vai” trong DHDA. Trong đó, mục tiêu bao gồm về kiến thức, kĩ năng, thái độ hành vi và định hướng năng lực hình thành cho HS qua dự án. Để xác định đúng mục tiêu đó, GV cần dựa vào chuẩn kiến thức, kĩ năng của bài học, chương học và phần học để hình thành nên chủ đề dự án; - **Bước 5.** Viết tóm tắt bài dạy học. Hoạt động này nhằm mục tiêu giúp HS hiểu được ý nghĩa của dự án, mối quan hệ chặt chẽ giữa nội dung bài học Địa lí với vấn đề thực tiễn; - **Bước 6.** GV xây dựng bộ câu hỏi định hướng trên cơ sở xác định mục tiêu cơ bản của bài dạy học và mục tiêu của dự án; - **Bước 7.** Xây dựng kế hoạch đánh giá. Đánh giá trong DHDA không phải luôn thể hiện bằng điểm số mà đôi khi chỉ là một nhận xét, một kết luận để GV điều chỉnh cách dạy, cách học và thái độ trong học tập của HS; - **Bước 8.** Xây dựng tư liệu hỗ trợ HS. Tạo các tư liệu hỗ trợ HS trong dạy học dự án giúp HS cách giải quyết vấn đề thành công chứ không phải làm đơn giản hóa nhiệm vụ; - **Bước 9.** Thành lập nhóm trong DHDA. Đây là cơ hội để HS hợp tác làm việc, phát huy thế mạnh mỗi cá nhân, khắc phục thiếu sót cho nhau để hướng đến thực hiện các nhiệm vụ trong dự án nhanh chóng, hiệu quả và tạo ra sản phẩm có giá trị; - **Bước 10.** Thiết kế tiến trình bài dạy học. Trong một DAHT thường được thiết kế với cấu trúc 3 phần: giới thiệu dự án; lập kế hoạch thực hiện; hướng dẫn HS thực hiện và tạo ra sản phẩm.

2.3.3. Các dự án thiết kế trong dạy học Địa lí 11 (xem bảng 1 trang bên)

2.3.4. Tổ chức dạy học: có thể thực hiện theo quy trình sau (xem hình 2).

Hình 2. Sơ đồ quy trình tổ chức DHDA

2.4. Minh họa thiết kế DHDA Địa lí 11. Sử dụng quy trình tổ chức DHDA và các bước nêu trên, dưới đây là minh họa thiết kế dự án “Hành động để cứu hành tinh xanh” (dự án được xây dựng dựa trên cơ sở nội dung mục II, Bài 3, Địa lí 11).

STT	Tên bài học	Nội dung vận dụng	Chủ đề gợi ý	Ý tưởng nội dung dự án
1	Bài 3. Một số vấn đề mang tính toàn cầu	Mục I	Tương lai con người sẽ sống ở đâu?	Tìm hiểu quá trình gia tăng dân số quá nhanh của thế giới và hậu quả của nó - Trái đất đang quá tải. Câu hỏi của dự án mang tính chất thách thức HS tìm ra cách giải quyết tối ưu.
2		Mục II	Hãy hành động để cứu lấy hành tinh xanh	Hiện trạng môi trường đang bị phá hủy nghiêm trọng. Tìm hiểu nguyên nhân và hậu quả gây ra. GV yêu cầu HS làm nổi bật lên những hành động của bản thân HS trước hiện trạng môi trường.
3	Bài 5. Một số vấn đề của châu lục và khu vực	Tiết 1, 2, 3	Vòng luẩn quẩn đói nghèo: Dân đông - Trí thức thấp - Kém phát triển	Tìm hiểu thực sự vòng luẩn quẩn đó là gì? Vì sao các nước nghèo luôn đi theo một lối mòn và rất khó để thoát ra. HS có thể lấy dẫn chứng ở một số khu vực: Mi La tinh, châu Phi...
4	Bài 6. Hợp chủng quốc Hoa Kỳ	Tiết 2. Mục II.3	Điều khác biệt trong kinh tế trang trại ở Mi?	Ông cha ta có câu: Phi nông bất ổn. Hoa Kỳ được mệnh danh là siêu cường thế giới nhưng không vì thế mà nền nông nghiệp bị bỏ lơ. HS sẽ tìm hiểu sự phát triển của nông nghiệp Hoa Kỳ, đặc biệt là hình thức trang trại kinh tế. Địa phương em có những trang trại kinh tế nào điển hình?
5	Bài 8. Liên Bang Nga	Tiết 1. Mục III	Nền văn hóa lâu đời, hòa nhập nhưng không hòa tan - Liên Bang Nga	Nét văn hóa Nga đặc sắc và có từ lâu đời. HS tìm hiểu những phong tục tập quán, thói quen xã hội: Phong tục đón khách, biểu tượng nước Nga, lễ cưới hỏi, truyền thống gia đình... Qua đây, HS thêm yêu quý con người và văn hóa Nga. HS có thể hóa trang thành người Nga, dựng nên các kịch bản đời sống thường nhật của người Nga, trình chiếu PowerPoint và thuyết minh...
6		Tiết 2	Những bước thăng trầm của nền kinh tế Nga	HS tìm hiểu về quá trình phát triển, vị thế và vai trò của kinh tế Nga trong khu vực và thế giới qua các giai đoạn lịch sử. HS có thể vào vai các nhà lịch sử gia thuyết minh lại các giai đoạn phát triển kinh tế hoặc các nhà kinh tế học để đưa ra những nhận định, đánh giá riêng của nhóm.
7	Bài 9. Nhật Bản	Tiết 1	Điều gì làm nên nền kinh tế Nhật Bản phát triển từ đất nước nghèo tài nguyên thiên nhiên?	Giải thích được sự trái ngược giữa điều kiện tự nhiên khó khăn với nền kinh tế đứng top đầu của Nhật Bản. Qua đó, học tập được tinh tự lực tự cường và phong cách làm việc của con người Nhật Bản. Sản phẩm HS có thể dựng nên những hoạt cảnh quá trình phát triển kinh tế, sưu tầm các câu chuyện, bài báo, trình bày sản phẩm bằng đoạn video clip, PowerPoint...
8	Bài 10. Cộng hòa nhân dân Trung Hoa	Tiết 1	Sự đối lập Đông - Tây trên vùng đất khổng lồ	GV yêu cầu HS làm rõ sự khác biệt giữa miền Đông và miền Tây của Trung Quốc về tự nhiên, dân cư, văn hóa... Từ đó, HS có những đánh giá, nhận xét chung về sự đối lập trên để đưa ra những chiến lược khai thác tiềm năng kinh tế cho từng miền.
9	Bài 11. Khu vực Đông Nam Á	Tiết 1	Chúng ta có những gì?	Để trả lời câu hỏi của chủ đề dự án: HS cần khai thác hết mọi tiềm năng phát triển KT - XH của Đông Nam Á. Qua đó, đánh giá thuận lợi, khó khăn, thách thức tương lai...
10		Tiết 3	ASEAN - dòng máu nuôi dưỡng Đông Nam Á	GV cho HS tìm hiểu về bản chất của ASEAN, những thành tựu và tồn tại, thách thức sau bao năm phát triển. Việt Nam có vai trò, vị thế như thế nào trong ASEAN.

2.4.1. Thông tin khái quát về dự án: - Lí do xây dựng dự án: thực trạng môi trường hiện nay đang ngày càng trở thành vấn đề gay gắt của toàn nhân loại, con người đang phải đối mặt với cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên và ô nhiễm môi trường. Do đó, phát triển bền vững toàn cầu và bảo vệ môi trường là vấn đề được nhiều quốc gia trên thế giới quan tâm, giáo dục HS bảo vệ môi trường là việc làm hết sức

cần thiết, thường xuyên và liên tục; - Nội dung dự án: tìm hiểu thực trạng môi trường, nguyên nhân, hậu quả và các biện pháp khắc phục, nâng cao ý thức cộng đồng trong vấn đề môi trường; - Thời gian thực hiện: sau khi học xong Bài 3, Địa lí 11, HS chuẩn bị 2 tuần. Tổ chức cho HS báo cáo sản phẩm trong vòng 2-3 tiết (ngoại khóa); - Phương tiện thiết bị: khuyến khích sử dụng công nghệ thông tin.

2.4.2. Mục tiêu dự án: - Kiến thức: biết được hiện trạng môi trường trên thế giới và địa phương. Hiểu được những nguyên nhân từ tự nhiên và con người gây nên. Hiểu được những hậu quả do ô nhiễm môi trường gây ra đối với con người và các loài sinh vật. Biết được các biện pháp khắc phục và bảo vệ môi trường, bảo vệ hành tinh xanh.

- Kỹ năng: rèn luyện các kỹ năng làm việc nhóm; tìm kiếm, thu thập, chọn lọc và tổng hợp tài liệu; liên hệ thực tế để giải thích nguyên nhân gây ô nhiễm môi trường và hậu quả; vận dụng vào thực tiễn các biện pháp khắc phục ô nhiễm và các hành động thực tế bảo vệ môi trường.

- Thái độ: nhận thức được trách nhiệm của bản thân trong bảo vệ môi trường. Có hành vi trong công tác tuyên truyền cộng đồng hành động vì hành tinh xanh. Ủng hộ các chương trình, hoạt động của các tổ chức, tập thể nhằm làm xanh sạch môi trường.

- Năng lực hình thành: giải quyết vấn đề; giao tiếp; sử dụng ngôn ngữ; hợp tác; đóng vai và diễn xuất; tư duy tổng hợp theo lãnh thổ và năng lực sử dụng công nghệ thông tin - truyền thông...

2.4.3. Hỗ trợ, định hướng HS thực hiện dự án. GV hỗ trợ HS trong quá trình thực hiện dự án qua: - Xây dựng bộ câu hỏi định hướng về môi trường; - Thiết kế phiếu học tập định hướng về nhiệm vụ của các

nhóm; - Hướng dẫn HS khảo sát, thu thập thông tin về nội dung dự án; Hướng dẫn danh mục các tài liệu tham khảo về môi trường; - Hướng dẫn HS ứng dụng công nghệ thông tin. Thiết kế phiếu đánh giá cá nhân HS trong hoạt động định hướng khi làm việc nhóm và phiếu đánh giá bài báo cáo của dự án.

2.4.4. Tiến trình thực hiện dự án (xem bảng 2)

2.4.5. Đánh giá, tổng kết dự án. GV tổ chức HS các nhóm tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau về sản phẩm của

Thời gian, địa điểm	Hoạt động của GV và HS	
	GV	HS
Tuần 1 (Trong lớp)	Hoạt động 1: Khảo sát nhu cầu HS trước khi triển khai thực hiện dự án Thời gian: 10 phút	
	Bước 1. Phát phiếu khảo sát nhu cầu cho HS (các nội dung nói về môi trường, các kĩ năng làm việc và thái độ của HS đối với môi trường...) Bước 2. Phân tích và ghi chú kết quả khảo sát, dự kiến cách chia nhóm.	- Thể hiện những kiến thức, kĩ năng, thái độ và các năng lực đã có trước khi thực hiện dự án một cách trung thực vào bảng khảo sát.
	Hoạt động 2: Giới thiệu dự án và triển khai thực hiện dự án Thời gian: 15 phút	
	Bước 1. GV đưa câu hỏi định hướng đã chuẩn bị trước và đặt vấn đề cho HS đưa ra ý kiến xoay quanh câu hỏi định hướng. Bước 2. GV đưa ra các câu hỏi bài học và câu hỏi nội dung xoay quanh chủ đề dự án. Nhằm kích thích tư duy, óc sáng tạo và sự tò mò của HS. Bước 3. GV giới thiệu chủ đề dự án: "Hãy hành động để cứu hành tinh xanh" Bước 4. - GV phân chia nhóm theo ý thích của HS. Hướng dẫn HS chọn nhóm trưởng, phân công nhiệm vụ từng thành viên. - Phổ biến quy trình đánh giá kết quả. - Cung cấp một số biểu mẫu tự đánh giá quá trình làm việc. - Cung cấp một số tư liệu, sách, báo, địa chỉ các tranh web chính thống cho HS tiện trong quá trình thu thập thông tin.	- Thể hiện sự hiểu biết và quan điểm của bản thân đối với các câu hỏi mà GV đưa ra. - Suy nghĩ về các tiêu chủ đề có liên quan đến chủ đề của dự án. - Thành lập nhóm HS - Bầu nhóm trưởng, các thành phần khác. - Lắng nghe GV hướng dẫn. - Thảo luận nhóm về các câu hỏi GV đặt ra. Sáng tạo lựa chọn tiêu chủ đề có liên quan đến chủ đề dự án. Liên tưởng đến sản phẩm hình thành của nhóm. - Thu thập và chọn lọc thông tin từ tư liệu GV hướng dẫn.
Tuần 2 (Ngoài lớp + Trong lớp)	Hoạt động 3: Tiến hành thực hiện dự án Thời gian: Linh hoạt (tùy kế hoạch dạy học)	
	Bước 1. Hướng dẫn HS lập kế hoạch thực hiện dự án. Bước 2. Kiểm tra tiến độ thực hiện dự án của các nhóm HS. Bước 3. Nhận xét, góp ý và đưa ra những hỗ trợ, định hướng kịp thời cho HS (trường hợp HS gặp khó khăn) trong quá trình HS tiến hành thực hiện dự án.	- Lên kế hoạch cụ thể các bước thực hiện. - Lập bảng phân công nhiệm vụ cụ thể từng thành viên trong nhóm (thời gian bắt đầu và hoàn thiện, nộp lại sản phẩm cho nhóm trưởng). - Thường xuyên báo cáo tiến độ thực hiện dự án của nhóm với GV. - Phản hồi GV những khó khăn gặp phải (nếu có) và nhờ GV hỗ trợ, định hướng.
	Hoạt động 4: Chuẩn bị cho buổi báo cáo kết quả thực hiện dự án Thời gian: Linh hoạt (tùy kế hoạch dạy học)	
Trong lớp	Bước 1. Chuẩn bị: -Chọn MC điều khiển buổi báo cáo dự án. - Chuẩn bị nội dung chương trình buổi báo cáo kết quả thực hiện dự án. - Giữ nội dung chương trình buổi báo cáo cho MC và các nhóm để chủ động trong chuẩn bị và báo cáo. Bước 2. Hướng dẫn: -Hướng dẫn HS cách báo cáo sao cho thu hút người nghe. - Nhắc nhở HS xem lại các tiêu chí đánh giá kết quả làm việc và báo cáo để điều chỉnh kịp thời.	- Tự ứng cử hoặc đề cử MC điều khiển buổi báo cáo dự án. - Nghiên cứu các tiêu chí đánh giá bài báo cáo, sản phẩm của dự án và quá trình làm việc của nhóm - Thảo luận báo cáo sản phẩm dự án của nhóm (hình thức báo cáo, nội dung trọng tâm trong bài báo cáo,...). Chuẩn bị phần giải đáp thắc mắc từ nhóm bạn và GV. - Tổ chức báo cáo thử trước nhóm để các thành viên trong nhóm góp ý và hoàn thiện bài báo cáo của nhóm.
	Hoạt động 5. Báo cáo dự án Thời gian: 3 tiết	
	Bước 1. Hướng dẫn-hỗ trợ HS - Giới thiệu sơ lược về mục đích, nội dung buổi báo cáo dự án. - Hướng dẫn HS đánh giá bài báo cáo dự án. - Hỗ trợ HS điều khiển chương trình báo cáo dự án cho phù hợp với thời gian đã quy định. Bước 2. Nhận xét, đánh giá - Tham gia đặt câu hỏi và làm cố vấn chuyên môn cho các nhóm. - Tiến hành khảo sát HS sau dự án. - Yêu cầu HS hoàn tất việc đánh giá của nhóm và nộp lại cho GV - Đánh giá chung về quá trình làm việc của HS trong suốt dự án.	- Sắp xếp, phân công cho tất cả các thành viên trong nhóm đều được tham gia báo cáo dự án. - Các thành viên thực hiện nhiệm vụ của mình theo phân công của nhóm trưởng. - MC lớp điều khiển để các nhóm chủ động theo chương trình đã định. - Các nhóm khác lắng nghe, góp ý về nội dung, hình thức trình bày báo cáo dự án của nhóm bạn. Đặt câu hỏi hoặc nêu ý kiến thắc mắc cho nhóm bạn giải đáp. - Nhóm báo cáo ghi nhận góp ý đồng thời trả lời, giải đáp thắc mắc của các bạn trong lớp và GV. - Lắng nghe những nhận xét của GV và rút kinh nghiệm. - Mỗi nhóm tự đánh giá về quá trình làm việc của nhóm mình trong dự án để nộp lại cho GV. - Thể hiện trung thực những kiến thức, kĩ năng, thái độ và những năng lực có được sau khi hoàn thành dự án vào bảng khảo sát.

dự án; Các nhóm thảo luận, rút kinh nghiệm, đề nghị khen thưởng cá nhân có đóng góp tích cực; GV tổng kết, chốt lại những điểm chính về nội dung. Đánh giá quá

sẽ kinh nghiệm và các bài học thực tiễn. Hội thảo khoa học, Viện Khoa học giáo dục Việt nam 2016.

[7] Nguyễn Viết Thịnh (2008). *Địa lí 11*. NXB Giáo dục.

trình làm việc và sản phẩm dự án của từng nhóm HS.

3. Kết luận

Đổi mới dạy học luôn là vấn đề có ý nghĩa và cấp thiết đối với giáo dục nước ta hiện nay. Việc sử dụng phương pháp DHDA trong dạy học Địa lí 11 sẽ đem lại nhiều hiệu quả tích cực, giúp HS rèn luyện và phát triển được những năng lực cần thiết như: hợp tác nhóm, giải quyết vấn đề, sử dụng ngôn ngữ, sử dụng công nghệ thông tin, năng lực giao tiếp, sáng tạo... Để sử dụng tốt phương pháp DHDA, GV Địa lí cần có sự nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng và sự cần thiết của phương pháp này trong dạy học Địa lí ở trường THPT. □

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ GD-ĐT (2007). *Báo cáo đánh giá chương trình dạy học của Intel tại Việt Nam*.

[2] Bộ GD-ĐT (Dự án Việt - Bỉ, 2010). *Dạy và học tích cực - Một số phương pháp và kĩ thuật dạy học*. NXB Đại học Sư phạm.

[3] Nguyễn Thị Kim Liên (2014). *Phương pháp thiết kế và tổ chức thực hiện các dự án trong dạy học Địa lí 12 trung học phổ thông*. Luận án tiến sĩ Giáo dục học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

[4] Nguyễn Đức Vũ - Nguyễn Ngọc Minh (2012). *Phương pháp dạy học Địa lí trung học phổ thông*. NXB Đại học Huế.

[5] Hồ Ngọc Đại (2014). *Nghiệp vụ sư phạm*. NXB Giáo dục Việt Nam.

[6] *Đổi mới giáo dục tại Việt Nam và khu vực châu Á, chia*